raadsvoorstel

Agendapunt 2021, nr. IV-pm
Zaaknummer 205125
Te behandelen door C.J. Zomer-Bruntink

Onderwerp: Kleine windmolens

Aan de raad,

Inleiding
Winterswijk wil in 2030 energieneutraal zijn. Om dit te bereiken moeten we energie besparen en de energie die we nodig hebben duurzaam opwekken. Voor de opwek van duurzame energie zijn we gehouden aan het moratorium op grote windmolens. Dit betekent dat tot 1 januari 2023 geen grote windmolens in Winterswijk zijn toegestaan. Kleine windmolens tot 10 meter zijn wel toegestaan. In het coalitieakkoord staat hierover: “Het moratorium op grootschalige windturbines blijft gehandhaafd. Kleinschalige windmolens behoren wel tot de mogelijkheid”.

De ontwikkeling van kleine windmolens staat niet stil. Sinds enige tijd zijn er diverse windmolens op de markt met verbeterde opbrengsten. Vooral de EAZ windmolen met een masthoogte van 15 meter en tiphoogte van 21 meter valt daarbij op. Niet alleen vanwege de opbrengst, maar ook door de beperkte hoogte, houten rotorbladeren en kleur. Dit maakt dat de molen goed in het landschap is in te passen. De vraag naar het gebruik van kleine windmolens neemt toe. Dit geldt zeker voor agrarische bedrijven in de noordelijke provincies. Daar zien we dat kleine windmolens, vaak in combinatie met zonnepanelen op dak, worden gebruikt om een agrarisch bedrijf zoveel mogelijk zelfvoorzienend te laten zijn voor wat betreft stroom. Ook in Winterswijk hebben agrariërs belangstelling getoond voor een kleine windmolen.

Er is gekeken naar de haalbaarheid en wenselijkheid van kleine windmolens tot 25 meter in Winterswijk. Het voorstel is om kleine windmolens tot 25 meter, mits goed sociaal en ruimtelijk ingepast, ruimte te bieden. Er wordt bij het beoordelen van initiatieven expliciet gekeken naar de landschappelijke inpassing. In het beleidskader Kleine Windmolens Winterswijk zijn daarvoor voorwaarden gesteld.

Voorstel
Het beleidskader ‘Kleine Windmolens Winterswijk’ vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
De gemeente Winterswijk heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. Om dit te bereiken gaan we maximaal energie besparen en de energie die we nog nodig hebben duurzaam opwekken. Er is op dit moment geen draagvlak voor het bouwen van grote windmolens. Naast zonne-energie kunnen sociaal en ruimtelijk ingepaste kleine windmolens wel bijdragen aan de energietransitie.

Beoogd(e) effect(en)
Stimuleren van initiatieven voor opwek duurzame energie.

Argumenten

Regionale Energiestrategie, netinfrastructuur en kleine windmolens
De RES-ontwerpprincipes voor slimme energietransitie maken duidelijk waar de kansen liggen voor kleine windmolens. Een van de principes geeft aan dat door een windmolen op boerenerven (‘erfmolen’) en in buurtschappen (‘dorpsmolen’) te plaatsen, er een situatie ontstaat met opwek en gebruik dicht bij elkaar. Dit ontlast de bestaande netinfrastructuur. Toepassen van zon- en windenergie biedt zelfs mogelijkheden om ‘off grid’ te zijn ofwel zonder aansluiting op de netinfrastructuur.

We zien dat de netinfrastructuur door alleen zonne-energie te maken heeft met hoge piekbelastingen. Buiten deze pieken is er echter nog volop ruimte voor met name windenergie. Immers: als de wind hard waait dan schijnt de zon meestal niet. Liander zet in op dit natuurverschijnsel en noemt dit ‘cablepooling’. Zon en windenergie maken dan gebruik van dezelfde netinfrastructuur. Cablepooling zorgt ervoor dat meer duurzame energie gebruik kan maken van dezelfde (dure) netinfrastructuur. Kleine windmolens kunnen voor een groep woningen/een buurt of een bedrijf belangrijk bijdragen aan de benodigde duurzame energie.

Landschappelijke inpassing
De primaire reden om grote windmolens niet toe te staan is omdat deze molens niet passen in het (kleinschalige) coulisselandschap van Winterswijk. Kleine windmolens tot 25 meter zijn minder hoog dan veel bomen. Hierdoor zijn deze windmolens, ook in een kleinschalig landschap, veel minder zichtbaar dan grote molens. Dit geldt nog meer wanneer een kleine molen is aangepast aan de natuurlijke omgeving, zoals de EAZ molen. Door toepassing van houten onderdelen en een groene kleur is de EAZ molen veel minder opvallend en past deze goed in een kleinschalig landschap.

Om er voor te zorgen dat kleine windmolens voldoen aan de eisen van een goede landschappelijke inpassing, zijn in het beleidskader Kleine Windmolens Winterswijk hiervoor richtlijnen landschappelijke inpassing opgenomen. 12 maanden na het vaststellen van dit beleidskader of eerder wanneer de eerste vijf windmolens zijn vergund zal het effect van het beleidskader worden geëvalueerd.

Financiële aspecten/risico’s
Er zijn geen financiële consequenties.

Aspecten van duurzaamheid
Wind is een duurzame energiebron. Het bieden van ruimte aan kleine windmolens zal bijdragen aan de doelstelling energieneutraal in 2030.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
De nieuwe mogelijkheden actief worden via het WCL gecommuniceerd met de potentiele doelgroepen en via het digitaal Platform Duurzaam Winterswijk.

Vervolgprocedure/evaluatie
12 maanden na het vaststellen van dit beleidskader of eerder wanneer de eerste vijf windmolens zijn vergund, zal het effect van het beleidskader worden geëvalueerd.

Winterswijk, 16 maart 2021
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris, de burgemeester,

G.W. Goedmakers B.J.J. Bengevoord